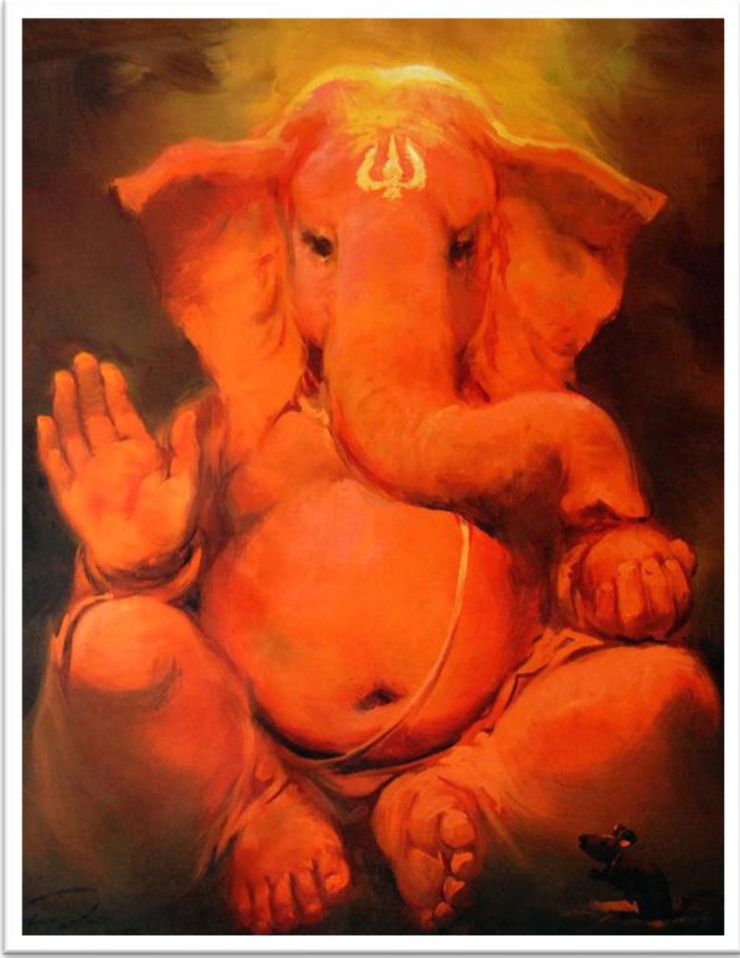

గణపతి పూజ మీ సాంతంగా చేసుకొనే విధానం

Ganesha Puja Process

English & Telugu Versions

For a step – by – step
demo of this puja, visit
"Nanduri Srinivas"
Youtube channel

ఈ PDF లో పూజ, వినాయక చవితి రోజు / శుక్ల పక్ష చవితి రోజు/ లేక వినాయక నిత్య పూజలా కూడా చేసుకోవచ్చు

శుక్లాం బరధరం విష్ణుం - శశివర్ణం చతుర్భుజం

ప్రసన్న వదనం ధ్యాయేత్ - సర్వ విఘ్నోప శాంతయే

ఆచమనము

1. ఓం కేశవాయ స్వాహా	13. సంకర్షణాయ నమః
2. ఓం నారాయణాయ స్వాహా	14. వాసుదేవాయ నమః
3. ఓం మాధవాయ స్వాహా	15. ప్రద్యుమ్నాయ నమః
4. ఓం గోవిందాయ నమః	16. అనిరుద్ధాయ నమః
5. విష్ణవే నమః	17. పురుషోత్తమాయ నమః
6. మధుసూదనాయ నమః	18. అధోక్షజాయ నమః
7. త్రి విక్రమాయ నమః	19. నారసింహాయ నమః
8. వామనాయ నమః	20. అచ్యుతాయ నమః
9. శ్రీధరాయ నమః	21. జనార్ధనాయ నమః
10. హృషీకేశాయ నమః	22. ఉపేంద్రాయ నమః
11. పద్మనాభాయ నమః	23. హరయే నమః
12. దామోదరాయ నమః	24. శ్రీ కృష్ణాయ నమః

ఉత్తిష్టంతు భూతపిశాచాః ఏతే భూమి భారకాః
ఏతేషా మవిరోధేన బ్రహ్మకర్మ సమారభే

ప్రాణాయామము

పూరకం కుంభకం చైవ రేచకం తదనంతరం

ప్రాణాయామ మిదం ప్రోక్తం సర్వ దేవ నమస్కృతం

సంకల్పము

మమ ఉపాత్త సమస్త దురితక్షయ ద్వారా శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక దేవతా ప్రీత్యర్థం , శుభే శోభనే ముహూర్తే, సమస్త దేవతా బ్రాహ్మణ హరిహర గురు చరణ సన్నిధౌ, అస్మాకం సహ కుటుంబానాం క్షేమ స్థైర్య విజయ అభయ ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్య అభివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థ కామ మోక్ష చతుర్విధ పురుషార్థ ఫల సిద్ధ్యర్థం, ధన ధాన్య సమృద్ధ్యర్థం , ఇష్ట కామ్యార్థ సిద్ధ్యర్థం, సకల లోక కల్యాణార్థం, సర్వ విఘ్న నివారణార్థం, వేద సంప్రదాయాభివృద్ధ్యర్థం , అస్మిన్ దేశే గోవధ నిషేధార్థం, గో సంరక్షణార్థం , శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక దేవతాం ఉద్దిశ్య యావచ్ఛక్తి ధ్యాన ఆవాహనాది షోడశోపచార పూజాం కరిష్యే!

ఘంటా నాదం చేస్తూ

ఆగమార్థంతు దేవానాం గమనార్థం తు రాక్షసాం
కురు ఘంటారవం తత్ర దేవతాహ్వన లాంచనమ్

కలశారాధన

కలశస్య ముఖే విష్ణుః కంఠే రుద్ర స్సమాశ్రితః
మూలే తత్ర స్థితో బ్రహ్మ మధ్యే మాతృగణాః స్మృతాః
కుక్షౌతు సాగరా స్సర్వే సప్త ద్వీపా వసుంధరా
ఋగ్వేదో ధ యజుర్వేద స్సామవేదో హ్యధర్వణః
అంగైశ్చ సహితా స్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః
గంగేచ యమునేచైవ గోదావరి సరస్వతీ
నర్మదా సింధు కావేరి జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు
పూజాద్రవ్యాణి దేవం ఆత్మానం సంప్రోక్ష్య

గణపతి పూజ

ఆదౌ నిర్విఘ్న పరిసమాప్త్యర్థం శ్రీ గణాధిపతి ప్రార్థనాం కరిష్యే
వక్రతుండ మహాకాయ కోటిసూర్య సమప్రభ
నిర్విఘ్నం కురుమే దేవ సర్వ కార్యేషు సర్వదా
సుముఖశ్చైక దంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః
లంబోదరేశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిప
ధూమకేతు ర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః
వక్రతుండ శూర్పకర్ణో హేరంభః స్కంధపూర్వజః
షోడశైతాని నామని యఃపఠేచ్ఛణ్ముయాదపి.
విద్యారంభే వివాహేచ ప్రవేశే నిర్గమే తథా,
సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య నజాయతే

ధ్యానం

భవసంచిత పాపౌఘ విధ్వంసన విచక్షణం
విఘ్నాంధకార భాస్వంతం విఘ్నరాజ మహంభజే
ఏకదంతం శూర్పకర్ణం గజవక్త్రం చతుర్భుజం
పాశాంకుశ ధరం దేవం ధ్యాయే త్సిద్ధివినాయకం
ఉత్తమం గణనాథస్య వ్రతం సంపత్కరం శుభం
భక్తాభీష్టప్రదం తస్మాత్ ధ్యాయేత్తం విఘ్ననాయకమ్
ధ్యాయేద్గజాననం దేవం తప్తకాంచన సన్నిభం
చతుర్భుజం మహాకాయం సర్వాభరణభూషితం
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధ్యాయామి

ఆవాహనం

అత్రాగచ్ఛ జగద్వంద్య సురరాజార్చితేశ్వర
అనాథనాథ సర్వజ్ఞ గౌరీగర్భ సముద్భవ
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆవహయామి

ఆసనం

మౌక్తికైః పుష్కరాగైశ్చ నానారత్నైర్విరాజితం
రత్న సింహాసనం చారు ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతాం
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆసనం సమర్పయామి

పాద్యం

గజవక్త్ర నమస్తేస్తు సర్వాభీష్టప్రదాయక,
భక్త్యా పాద్యం మయాదత్తం గృహాణ ద్విరదానన
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః పాద్యం సమర్పయామి

అర్చం

గౌరీపుత్ర నమస్తేస్తు శంకరప్రియనందన
గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం గంధపుష్పాక్షతైర్యుతం
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆర్ఘ్యం సమర్పయామి

ఆచమనీయం

అనాథనాథ సర్వజ్ఞ గీర్వాణ గణ పూజిత
గృహాణాచమనం దేవ తుభ్యం దత్తం మయా ప్రభో
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ఆచమనీయం సమర్పయామి

మధుపర్కం

దధిక్షీర సమాయుక్తం మథ్యాజ్యేన సమన్వితం
మధుపర్కం గృహాణేదం గజవక్త్ర నమోస్తుతే
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః మధుపర్కం సమర్పయామి

స్నానం

స్నానంపంచామృతైర్దేవ గృహాణ గణనాయక
అనాథనాథ సర్వజ్ఞ గీర్వాణ గణపూజిత
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః పంచామృతస్నానం సమర్పయామి

గంగాదిసర్వతీర్థేభ్య ఆహూతై రమలైర్జలైః
స్నానం కురుష్వ భగవన్ ఉమాపుత్ర నమోస్తుతే
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః శుద్ధోదకస్నానం సమర్పయామి.

వస్త్రం

రక్తవస్త్రద్వయం చారు దేవయోగ్యం చ మంగళం
శుభప్రదం గృహాణ త్వం లంబోదర హరాత్మజ
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి

యజ్ఞోపవీతం

రాజితం బ్రహ్మసూత్రం కాంచనంచోత్తరీయకం
గృహాణ దేవ సర్వజ్ఞ భక్తానా మిష్టదాయక
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి

గంధం

చందనాగరుకర్పూర కస్తూరీ కుంకుమాన్నితం
విలేపనం సురశ్రేష్ఠ ప్రీత్యర్థం ప్రతిగృహ్యతామ్
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః గంధాన్ సమర్పయామి

పుష్పా క్షతలు

అక్షతాన్ ధవళాన్ దివ్యాన్ శాలీయాం స్తండులాన్ శుభాన్
గృహాణ పరమానంద శంభు పుత్ర నమోస్తుతే.
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః అక్షతాన్ సమర్పయామి.

సుగంధాని సుపుష్పాణి జాజికుందముఖానిచ
ఏక విశంతి పత్రాణి సంగృహాణ నమోస్తుతే
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః పుష్పాణి సమర్పయామి

అంగ పూజ

గణేశాయ నమః	పాదౌ పూజయామి
ఏకదంతాయ నమః	జానునీ పూజయామి
విఘ్నరాజాయ నమః	జంఘే పూజయామి
ఆఖివాహనాయ నమః	ఊరుం పూజయామి
హేరంబాయ నమః	కటిం పూజయామి
లంబోదరాయ నమః	ఉదరం పూజయామి
గణనాథాయ నమః	నాభిం పూజయామి
గణేశాయ నమః	హృదయం పూజయామి
స్థూల కంఠాయ నమః	కంఠం పూజయామి
స్కందాగ్రజాయ నమః	స్కంధౌ పూజయామి
పాశహస్తాయ నమః	హస్తౌ పూజయామి
గజవక్త్రాయ నమః	వక్త్రం పూజయామి
విఘ్నహంత్రే నమః	నేత్రే పూజయామి
శూర్పకర్ణాయ నమః	కర్ణౌ పూజయామి
ఫాలచంద్రాయ నమః	లలాటం పూజయామి
సర్వేశ్వరాయ నమః	శిరః పూజయామి
విఘ్నరాజాయ నమః	సర్వాణ్యంగాని పూజయామి

ఏకవింశతి పత్ర పూజ

1. సుముఖాయ నమః	మాచీపత్రం పూజయామి
2. గణాధిపాయ నమః	బృహతీపత్రం పూజయామి
3. ఉమాపుత్రాయ నమః	జిల్వపత్రం పూజయామి
4. గజాననాయ నమః	దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
5. హరసూనవే నమః	దుత్తూరపత్రం పూజయామి
6. లంబోదరాయ నమః	బదరీపత్రం పూజయామి
7. గుహోగ్రజాయ నమః	అపామార్గపత్రం పూజయామి
8. గజకర్ణాయ నమః	తులసీపత్రం పూజయామి
9. ఏకదంతాయ నమః	చూతపత్రం పూజయామి
10. వికటాయ నమః	కరవీరపత్రం పూజయామి
11. భిన్నదంతాయ నమః	విష్ణుక్రాంతపత్రం పూజయామి
12. వటవే నమః	దాడిమీపత్రం పూజయామి
13. సర్వేశ్వరాయ నమః	దేవదారుపత్రం పూజయామి
14. ఫాలచంద్రాయ నమః	మరువకపత్రం పూజయామి
15. హేరంబాయ నమః	సింధువారపత్రం పూజయామి
16. శూర్పకర్ణాయ నమః	జాజిపత్రం పూజయామి
17. సురాగ్రజాయ నమః	గండకీ పత్రం పూజయామి
18. ఇభవక్త్రాయ నమః	శమీపత్రం పూజయామి
19. వినాయకాయ నమః	అశ్వత్థ పత్రం పూజయామి
20. సురసేవితాయ నమః	అర్జున పత్రం పూజయామి
21. కపిలాయ నమః	అర్కపత్రం పూజయామి
22. శ్రీ గణేశ్వరాయనమః	ఏకవింశతిపత్రాణి పూజయామి

శ్రీ వినాయక అష్టోత్తర శతనామావళి

గజాననాయ నమః
 గణాధ్యక్షాయ నమః
 విఘ్నరాజాయ నమః
 వినాయకాయ నమః
 ద్వైమాతురాయ నమః
 ద్విముఖాయ నమః
 ప్రముఖాయ నమః
 సుముఖాయ నమః
 కృతినే నమః
 సుప్రదీపాయ నమః
 సుఖనిధయే నమః
 సురాధ్యక్షాయ నమః
 సురారిఘ్నాయ నమః
 మహాగణపతయే నమః
 మాన్యాయ నమః
 మహాకాలాయ నమః
 మహాబలాయ నమః
 హేరంబాయ నమః
 లంబజరరాయ నమః
 ప్రాస్ఫర్గీవాయ నమః
 మహాదరాయ నమః
 మదోత్కటాయ నమః
 మహావీరాయ నమః
 మంత్రిణే నమః
 మంగళ సుస్వరాయ నమః
 ప్రమథాయ నమః
 ప్రథమాయ నమః
 ప్రాజ్ఞాయ నమః
 విఘ్నకర్త్రే నమః
 విఘ్నహంత్రే నమః
 విశ్వనేత్రే నమః
 విరాట్పతయే నమః
 శ్రీపతయే నమః
 వాక్పతయే నమః
 శృంగాలిణే నమః
 ఆశ్రితవత్సలాయ నమః
 శివప్రియాయ నమః

శీఘ్రకాలిణే నమః
 శాశ్వతాయ నమః
 భవాయ నమః
 బలోత్థితాయ నమః
 భవాత్మజాయ నమః
 పురాణపురుషాయ నమః
 పూష్టే నమః
 పుష్కరోక్షిప్తవాలిణే నమః
 అగ్రగణ్యాయ నమః
 అగ్రపూజ్యాయ నమః
 అగ్రగామినే నమః
 నేత్రకృతే నమః
 చామీకరప్రభాయ నమః
 సర్వాయ నమః
 సర్వోపాస్యాయ నమః
 సర్వకర్త్రే నమః
 సర్వనేత్రే నమః
 సర్వసిద్ధిప్రదాయ నమః
 సర్వసిద్ధయే నమః
 పంచహస్తాయ నమః
 పార్వతీనందనాయ నమః
 ప్రభవే నమః
 కుమారగురవే నమః
 అక్షోభ్యాయ నమః
 కుంజరాసురభంజనాయ నమః
 ప్రమోదాయ నమః
 మోదకప్రియాయ నమః
 కాంతిమతే నమః
 ధృతిమతే నమః
 కామినే నమః
 కపిత్థ వనప్రియాయ నమః
 బ్రహ్మచాలిణే నమః
 బ్రహ్మరూపిణే నమః
 బ్రహ్మవిద్యాది దానభువే నమః
 జిష్టవే నమః
 విష్ణుప్రియాయ నమః

భక్త జీవితాయ నమః
 జితమన్మథాయ నమః
 ఐశ్వర్యకారణాయ నమః
 జ్యాయసే నమః
 యక్షకిన్నరసేవితాయనమః
 గంగాసుతాయ నమః
 గణాధీశాయ నమః
 గంభీరనినదాయ నమః
 వటవే నమః
 అభీష్టవరదాయ నమః
 జ్యోతిషే నమః
 భక్తనిధయే నమః
 భావగమ్యాయ నమః
 మంగళప్రదాయ నమః
 అవ్యక్తాయ నమః
 అప్రాకృతపరాక్రమాయ నమః
 సత్యధర్మిణే నమః
 సఖయే నమః
 సరసాంబునిధయే నమః
 మహేశాయ నమః
 దివ్యాంగాయ నమః
 మణికింకిణీ మేఖలాయ నమః
 సమస్తదేవతామూర్తయే నమః
 సహిష్ణవే నమః
 సతతోత్థితాయ నమః
 విఘాతకాలిణే నమః
 విశ్వద్భృశే నమః
 విశ్వరక్షాకృతే నమః
 కల్యాణగురవే నమః
 ఉన్మత్తవేషాయ నమః
 అపరాజితే నమః
 సమస్త జగదాధారాయ నమః
 సర్వేశ్వర్యప్రదాయ నమః
 ఆక్రాంతచిదచిత్తృభవే నమః
 శ్రీ విఘ్నేశ్వరాయ నమః
 శ్రీ వరసిద్ధి వినాయక స్వామినే నమః

దశాంగం గుగ్గులోపేతం సుగంధం సుమనోహరం
ఉమా సుత నమస్తుభ్యం గృహాణ వరధో భవ
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః ధూప మాఘ్రూపయామి

బీపం

సాద్యం త్రివర్తిసంయుక్తం వహ్నినా ద్యోతితం మయా
గృహాణ మంగళం బీపం మీశపుత్ర నమోస్తుతే
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః బీపం దర్శయామి

నైవేద్యం

సుగంధాన్ సుకృతాంశ్చైవ మోదకాన్ ఘృతపాచితాన్
నైవేద్యం గృహ్యతాం దేవ చణముద్ధైః ప్రకల్పితాన్
భక్ష్యం భోజ్యంచ లేహ్యంచ చోష్యం పానీయమేవచ
ఇదం గృహాణ నైవేద్యం మయాదత్తం వినాయక
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః నైవేద్యం సమర్పయామి.

సత్యం త్వర్తేన పరిషించామి అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణమసి

ఓం ప్రాణం నమః - అపానం నమః - వ్యానం నమః
ఉదానం నమః - సమానం నమః
మధ్యే మధ్యే పానీయం సమర్పయామి - అమృతమస్తు అమృతాపిధానమసి
ఉత్తరా పోశనం సమర్పయామి , హస్తా ప్రక్షాళనం సమర్పయామి
పాద ప్రక్షాళనం సమర్పయామి , శుద్ధాచమనీయం సమర్పయామి

తాంబూలం

పూగీఫలై స్సకర్పూరై: నాగవల్లీ దళైర్యుతం

ముక్తాచూర్ణ సమాయుక్తం తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః తాంబూలం సమర్పయామి

నీరాజనం

ఘృతవర్తి సహస్రైశ్చ కర్పూరశకలై స్తథా

నీరాజనం మయాదత్తం గృహాణ వరదో భవ.

శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః నీరాజనం సమర్పయామి

దూర్వాయుగ్మ పూజ

1. గణాధిపాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
2. ఉమాపుత్రాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
3. అఖివాహనాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
4. వినాయకాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
5. ఈశపుత్రాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
6. సర్వసిద్ధి ప్రదాయకాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
7. ఏకదంతాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
8. ఇభవక్త్రాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
9. మూషిక వాహనాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
10. కుమారగురవే నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి
11. ఏకదంతైకవదన తథామూషిక వాహనాయ నమః దూర్వాయుగ్మం పూజయామి

మంత్రపుష్పం - నమస్కారం

కుమారగురవే తుభ్యం అర్పయామి సుమాంజలిం
ప్రదక్షిణం కరిష్యామి సతతం మోదకప్రియ
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః సువర్ణ దివ్య మంత్రపుష్పం సమర్పయామి
ఆత్మ ప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి

పునరర్ఘ్యం : అర్ఘ్యం గృహాణ హేరంబ సర్వ భద్ర ప్రదాయక
గంధ పుష్పాక్షతైర్యుక్తం పాత్రస్థం పాపనాశన
శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః పునరర్ఘ్యం సమర్పయామి

ఛత్ర చామర గీత నృత్య ఆందోళికా అశ్వారోహణ గజారోహణ
సమస్త రాజోపచరాన్ మనసా సమర్పయామి
యస్య స్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజా క్రియాదిషుః
న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతి సద్యో వందే తమచ్యుతం
మంత్ర హీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం గణాధిప
యత్పూజితం మాయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే
అనయా యథా శక్తి పూజయాచ భగవాన్ సర్వాత్మకః
శ్రీ మహా గణాధిపతి దేవతా సుప్రసన్నః స్సుప్రీతో వరదో భవతు

ఉద్వాసన

నమస్తే విఘ్న రాజాయ నమస్తే విఘ్ననాశన
బ్రాహ్మణేభ్యోభ్యనుజ్ఞాతా గచ్ఛదేవ యథా సుఖం
శ్రీ మహా గణాధిపతయే నమః, యథాస్థానం ఉద్వాసయామి; పునరాగమనాయచ

స్వస్తి ప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయేన మార్గేన మహీం మహీశా
గో బ్రాహ్మణేభ్యః శుభమస్తు నిత్యం, లోకాః సమస్తా సుఖినో భవంతు.
కాలే వర్షతు పర్జన్యః పృథివీ సస్య శాలినీ
దేశోయం క్షోభ రహితో బ్రహ్మణా సంతు నిర్భయః
అపుత్రాః పుత్రిణః స్సంతు పుత్రిణ స్సంతుపౌత్రిణః
అధనాః స్పృధనాః సంతు జీవంతు శరదాం శతం

గణపతి జననము

గజముఖుడయిన అసురుడొకడు తన తపస్సుచే శంకరుని మెప్పించి , తనను ఎవరూ వధించజాలని శక్తిని, శివుడు తన ఉదరమునందే నివసించవలెనని కోరికనూ కోరినాడు ఆ ప్రకారము శివుడు అతడి కుక్షియందు బందీ అయినాడు, అతడు అజేయుడైనాడు

భర్తకు కలిగిన ఈ స్థితి పార్వతీ దేవికి చాలా దుఃఖహేతువైనది, జగత్తుకు శంకరుడు లేనిస్థితియది, జగన్మాతయగు పార్వతి భర్తను విడిపించు ఉపాయమునకై విష్ణువు నర్థించినది, విష్ణువు గంగిరెద్దువాని వేషము ధరించినాడు నందీశ్వరుని గంగిరెద్దుగా వెంట తీసుకొని వెళ్లినాడు గంగిరెద్దునాడించి గజముఖాసురుని మెప్పించాడు గజముఖాసురుడు ఆనందంతో "ఏమి కావలయునో కోరుకో" అన్నాడు విష్ణుదేవుని వ్యాహము ఫలించినది, నీ ఉదరమందున్న శివుని కొరకై ఈ నందీశ్వరుడు వచ్చాడు శివుని నందీశ్వరుని వశము చేయుమన్నాడు. గజముఖాసురునికి శ్రీహరి వ్యాహమర్థమయింది తనకు అంత్యకాలము దాపురించినదని గుర్తించాడు. అయినా మాట తప్పుట కుదరదు కుక్షియందున్న శివుని ఉద్దేశించి "ప్రభూ శ్రీహరి ప్రభావమున నా జీవితము ముగియుచున్నది నా యనంతరం నా శిరస్సు త్రిలోకపూజితమగునట్లు, నా చర్మమును నిరంతరము నీవు ధరించునట్లు అనుగ్రహించవలసింది" అని ప్రార్థించి తన శరీరమును నందీశ్వరుని వశము చేశాడు. నందీశ్వరుడు అసురుడి యుదరమును చీల్చి శివునికి అందుండి విముక్తి కల్గించాడు. శివుడు గజముఖాసురుని శిరమును, చర్మమును తీసుకొని స్వస్థానోన్ముఖుడైనాడు.

అక్కడ పార్వతి భర్త రాక గురించి విని పరమానందముతో భర్తకు స్వాగతము పలుకుటకై సన్నాహమందున్నది. స్నానాలంకారముల ప్రయత్నములో తనకై ఉంచిన నలుగుపిండితో పరధ్యానముగా ఒక ప్రతిమను చేసినది అది చూడముచ్చటైన బాలుడుగా కనిపించినది దానికి ప్రాణప్రతిష్ఠ చేయవలెననిపించినది. అంతకు పూర్వమే ఆమె తన తండ్రియగు పర్వత రాజు ద్వారా గణేశ మంత్రమును పొందినది, ఆ మంత్రముతో ఆ ప్రతిమకు ప్రాణ ప్రతిష్ఠ చేసినది ఆ దివ్యసుందర బాలుని వాకిటనుంచి, తన పనులకై లోనికి వెళ్ళింది.

శివుడు తిరిగి వచ్చాడు, వాకిట ఉన్న బాలుడు అతనిని అభ్యంతరమందిరము లోనికి పోనివ్వక నిలువరించాడు. తన మందిరమున తనకే అటకాయంపా! శివుడు రౌద్రముతో ఆ బాలుని శిరచ్ఛేదము చేసి లోనికేగినాడు

జరిగిన దానిని విని పార్వతి విలపించింది. శివుడు చింతించి వెంటనే తన వద్దనున్న గజముఖాసురుని శిరమును ఆ బాలుని మొండెమునకు అతికి ఆ శిరమునకు శాశ్వతత్వమును, త్రిలోకపూజనీయతను కలిగించాడు. గణేశుడు గజాననుడై శివపార్వతుల ముద్దులపట్టియైనాడు.

గణేశుడు అగ్రపూజనీయుడు

ఒకసారి, శివుని కుమారుడైన కుమారస్వామి, గణాధిపత్యము తనకు ఈయమని కొరినాడు. శివుడు పుత్రులిద్దరికీ పోటీ పెట్టినాడు "మీలో ఎవరు ముల్లోకములలోని పవిత్రనదీ స్నానాలు చేసి ముందుగా నావద్దకు వచ్చేదరో వారికి ఈ ఆధిపత్యము లభిస్తుం"దన్నాడు. కుమారస్వామి వేగముగా సులువుగా సాగి వెళ్ళినాడు.

గజాననుడు త్రిలోకముల పవిత్ర నదీ స్నాన ఫలదాయకమగు నారాయణ మంత్రం జపించి, తన తల్లితండ్రులచుట్టూ ముమ్మార్లు ప్రదక్షిణం చేసినాడు . నారములు అనగా జలములు, జలమున్నీయు నారాయణుని ఆధీనాలు అనగా ఆ మంత్ర ఆధీనములు, మంత్ర ప్రభావము చేత ప్రతీ తీర్థస్నానమందును కుమార స్వామి కన్నాముందే వినాయకుడు ప్రత్యక్షము కాజొచ్చాడు వినాయకునికే ఆధిపత్యము లభించినది.

చంద్రుని పరిహాసం

గణేశుడు జ్ఞానస్వరూపి, అగ్రపూజనీయుడు, జగద్వంద్యుడూ ఈ విషయమును విస్మరించిన ఒకనాడు కైలాసమున కుబ్జ రూపములో విహరించుచున్న గణేశుని చూచి చంద్రుడు ఆ వింతరూపమునకు విరగబడి నవ్వాడు. "నిన్ను చూచిన వారు నీలాపనిందల పాలగుదురు గాక" అని గణపతి చంద్రుని శపించాడు. చంద్రునికి కలిగిన శాపము లోకమునకు కూడా శాపమైనది. లోకులు చంద్రుని చూడకుండుటెట్లు? నీలాపనిందల మధ్య సవ్యముగా సాగుట ఎట్లు? చంద్రుడు జరిగిన పారపాటుకు పశ్చాత్తాపము చెందాడు. లోకులును ఈ శాపము నుండి విముక్తికై గణపతిదేవుని అర్థించారు. కరుణామయుడగు ఆ దేవుడు విముక్తికై ఉపాయము సూచించాడు. బాధ్రపద శుద్ధ చవితినాడు తన పూజచేసి తన కథను చెప్పుకొని అక్షతలు శిరమున ధరించిన యెడల నిష్కళంక జీవితములు సాధ్యమగునని అనుగ్రహించాడు.

ఇది ఎల్లరికి విధి. దీనిలో ఏమరుపాటు ఎంతటివారికి అయినా తగదని శ్యమంతకోపాఖ్యానము ద్వారా మరింత స్పష్టము చేయబడింది.

శ్వమంతకోపాఖ్యానము

ఒకానొక వినాయక చతుర్థి సందర్భమున శ్రీ కృష్ణపరమాత్మ పాలలో చంద్రబింబమును చూచుట సంభవించింది. దాని దుష్ఫలితము ఆయనకు తప్పలేదు. సత్రాజిత్తు అను నాతడు సూర్యోపాసనచే శ్వమంతకమను మణిని సంపాదించాడు. దినమునకు ఎనిమిది బారువుల బంగారము నీయగల మణియది. అంతటి శక్తివంతమైన మణి పరిపాలకుని వద్ద ఉండదగినదని ధర్మజ్ఞుడగు శ్రీకృష్ణుడు భావించాడు. ఆ విషయము సత్రాజిత్తునకు సూచించాడు. అతనికి ఆ సూచన రుచించలేదు.

అనంతరము సత్రాజిత్తు తమ్ముడగు ప్రసేనుడు విలాసముగా ఆ మణిని ధరించి వేటకై అడవికి వెళ్ళినాడు. ఆ మణిని చూచి మాంసఖండమని భ్రమించిన సింహ మొకటి అతడిని వెంటాడి చంపి మణిని నోటకరచుకొని పోయింది.

నిజము తెలియని సత్రాజిత్తు మణి ప్రలోభముతో శ్రీకృష్ణుడే తన తమ్ముని చంపి అపహరించాడని అనుమానించి నిందపాలు చేసాడు. ఆ నింద బాపుకొనుట శ్రీకృష్ణునికి ఆవశ్యకమైనది.

అడవిలో అన్వేషణ సాగించాడు. ఒకచోట ప్రసేనుని కళేబరము కనిపించింది. అచట కనిపించిన సింహపు కాలిజాడల వెంట సాగి వెళ్ళాడు. ఒక ప్రదేశమున సింహము, భల్లూకం పోరాడిన జాడలు కనిపించాయి. శ్రీకృష్ణుడు భల్లూకపు కాలిజాడల వెంట వెళ్ళాడు. అవి ఒక గుహలోకి వెళ్ళాయి. గుహలో ఒక బాలునికి ఉన్న ఊయల తొట్టికి మణి వేలాడగట్టబడి ఉంది. శ్రీకృష్ణుడు ఆ మణిని అందుకున్నాడు. ఇంతలో భయంకరముగా అరచుచు ఒక భల్లూకం అతనిపై బడింది. భీకర సమరం సాగింది. ఒక దినము కాదు, రెండు దినములు కాదు, ఇరువది ఎనిమిది దినములు. క్రమంగా ఆ భల్లూకమునకు శక్తి క్షీణించజొచ్చింది.

అది సామాన్య భల్లూకము కాదు. మహాభక్తుడు శక్తివంతుడైన జాంబవంతుడు. రామాయణ కాలమునాటి ఆ జాంబవంతుడు కర్మబంధములు విడివడక నిలిచియున్నాడు. అజేయుడాతడు. ఎవరివల్లను అతడు క్షీణబలుడగు ప్రశ్నేలేదు. ఒక్క శ్రీరామచంద్రుని వల్లనే అది సాధ్యము. ఈ విషయము తెలిసిన జాంబవంతుడు తాను ఇన్ని దినములు పోరాడుతున్నది శ్రీరామచంద్రునితోనేనని గుర్తించి స్తోత్రము చేయనారంభించాడు.

అది త్రేతాయుగపు గాథ. ఇది ద్వాపరయుగము. ఆ యవతారములో జాంబవంతుని సేవలకు మెచ్చిన శ్రీరామచంద్రుడు ఒక వరము కోరుకొమ్మనగా అవివేకముతో జాంబవంతుడు స్వయముగా శ్రీరామచంద్రునితో ద్వంద్వ యుద్ధమును కోరినాడు. అది శ్రీరామకార్యము గాదు కాన అప్పుడు నెరవేరలేదు. అవివేకముతో అతడు కోరిన కోరిక జాంబవంతునకు దీర్ఘకాల కర్మబంధమయినది. ఇప్పుడు కర్మ పరిపక్వమయినది. నేడీ రూపమున ఆ ద్వంద్వ యుద్ధము సంఘటిల్లినది. అవివేకము వైదొలగినది. అహంభావము నశించింది. శరీరము శిథిలమయింది. జీవితేచ్ఛ నశించింది. శ్రీకృష్ణపరమాత్మ రూపమున తనను అనుగ్రహించ వచ్చినది ఆ శ్రీరామచంద్ర ప్రభువేనని గ్రహించి ప్రణమిల్లి ఆ మణిని, ఆ మణితో పాటు తన కుమార్తె జాంబవతిని అప్పగించి కర్మబంధ విముక్తి పొందాడు జాంబవంతుడు.

శ్రీకృష్ణుడు మణిని తీసుకుని నగరమునకు వెళ్ళి పురజనులను రావించి జరిగిన యదార్థమును వివరించి నిందబాపుకున్నాడు. నిజము తెలిసిన సత్రాజిత్తు కూడా పశ్చాత్తాపము చెంది మణిని తన కుమార్తెయగు సత్యభామను శ్రీకృష్ణునకిచ్చి వివాహము చేశాడు. ధర్మజ్ఞుడగు శ్రీకృష్ణుడు మణిని నిరాకరించి సత్యభామను స్వీకరించాడు.

వినాయక వ్రతము చేయక చంద్రజంబమును చూచుట వలన జరుగు విపరీతమును స్వయముగా అనుభవించిన శ్రీకృష్ణపరమాత్మ లోకుల యెడల పరమదయాళువై బాధ్రపద శుద్ధ చవితినాడు వినాయకుని యథాశక్తి పూజించి ఈ శ్యామంతకమణి కథను అనగా అందలి హితబోధను చెప్పుకొని, గణేశతత్వము పట్ల భక్తి వినయములతో శిరమున అక్షింతలు ధరించిన యెడల నాడు చంద్రదర్శనము చేసినను నిష్కారణ నిందా భయముండదని లోకులకు వరము ఇచ్చాడు. అది మొదలు మనకు శ్యామంతకమణి గాథను వినుట సాంప్రదాయమయినది.

సర్వేజనాః సుఖినో భవంతు.